

re cer cat

22a Jornada de cultura i recerca
local dels territoris de parla catalana

El Pont de Suert,
del 8 al 10 de maig de 2026

CONFERÈNCIES
ACTIVITATS
PROJECTES **DEBATS**
PRESENTACIONS **PREMIS**
LLIBRES AUDIOVISUALS
EXPOSICIONS **ESPECTACLES**
ACTUALITAT

Per a més informació:
www.irmu.cat

Organitzen:

CERiB
Centre d'Estudis
Ribagorçans

Ajuntament
del Pont de Suert

Generalitat
de Catalunya

CCEPC
Coordinadora de Centres d'Estudi de Parla Catalana

Federació d'Ateneus
de Catalunya

Hi col·laboren:

- Amics d'Alaó
- Amics de Vilaller
- Associació Cultural d'Areny
- Associació Cultural de la Terreta
- Associació Cultural La Remeiera
- Associació Cultural Lavaix
- Som Castanesa. Cultura i Natura
- Aula d'Extensió Universitària de la Ribagorça
- Arxiu Comarcal de l'Alta Ribagorça

- Biblioteca Municipal del Pont de Suert
- Consell Comarcal de l'Alta Ribagorça
- Parc Nacional d'Aigüestores i Estany de Sant Maurici

Amb el suport de:

Foto: Imatges: Ajuntament del Pont de Suert

El Recercat és la jornada de cultura i recerca local dels territoris de parla catalana. Té un objectiu principal que és **visibilitzar, connectar i reconèixer la tasca dels centres d'estudis locals, comarcals i ateneus** dels territoris de parla catalana. I té uns objectius específics: ser un punt de trobada anual de centres d'estudis i ateneus i esdevenir un espai de projecció de l'activitat ingent d'ambdós col·lectius, peces clau en el mosaic que configura el conjunt de la cultura catalana. És la gran activitat anual de socialització i visibilitat de la recerca local i comarcal i està pensada com a espai per a generar sinergies però també com a aparador de les xarxes d'associacionisme cultural més importants dels territoris de parla catalana, dues xarxes molt arrelades territorialment, que conflueixen i interactuen i a què estan vinculades milers de persones.

Importància:

El Recercat s'ha consolidat com un **espai de referència** per a la recerca local i comarcal, i com a **plataforma de reconeixement i intercanvi** entre les entitats que treballen per preservar i dinamitzar el patrimoni cultural immaterial i la identitat dels territoris de parla catalana.

FIRA RECERCAT

Lloc: Jardins de la Biblioteca Pública Municipal

La carpa estarà oberta:

Divendres 8 de maig: **de 10.00 a 14.00 hores**
 de 17.00 a 20.30 hores

Dissabte 9 de maig: **de 9.30 a 14.30 hores i de 17.00 a 20.30 hores**

Diumenge 10 de maig: **de 10.00 a 14.00 hores**

La inauguració, que anirà a càrrec de les autoritats, **tindrà lloc el dissabte 9 de maig a les 9.30 del matí.**

L'espai de la fira està situat a l'interior d'una carpa de 300 m². Els estands s'organitzen per espais territorials (Barcelona, Penedès, Tarragona, Terres de l'Ebre, Girona - Catalunya del Nord, País Valencià, Illes Balears - l'Alguer i Lleida - la Franja - Andorra) i al seu interior es podran trobar les novetats editorials de la recerca local i comarcal del conjunt dels territoris de parla catalana i també l'espai de llibreria on es poden adquirir aquestes publicacions.

Com en edicions anteriors, es podrà visitar una mostra dels projectes més destacats dels centres i instituts d'estudis locals i comarcals i dels ateneus participants. Enguany es canviarà el disseny

dels continguts dels pòsters. També hem pensat en disposar d'un espai per a les presentacions dels pòsters. Encara per determinar si serà en paral·lel a d'altres activitats o si serà dins el programa general.

L'**Espai Connexions** estarà dedicat a projectes i iniciatives culturals i patrimonials del Pirineu.

Així mateix, comptarem amb l'**Espai Carnet RCAT**.

Novetats darreres edicions

- Un **espai jove** amb pòsters vinculats a les recerques que s'hagin fet en el marc de premis, beques o ajuts a la recerca convocats des de les entitats.
- La possibilitat de deixar comentaris o el contacte en cas que us interessi contactar amb el centre o l'investigador responsable d'un dels pòsters.
- Espais per connectar idees i Punts de relació amb projectes que puguin ser d'interès per als participants. **Espai Connexions**.
- Possible visita guiada a una selecció de pòsters (dia i hora per determinar)

EXPOSICIONS

Exposicions:

- **“L'Espoli General. La requisa franquista del patrimoni del món associatiu dels territoris de parla catalana”**. A la Casa Cotori – Oficina de Turisme (Av. Victoriano Muñoz, 22).

Exposició itinerant que pren com a base la recerca realitzada per la investigadora Neus Moran amb motiu de la publicació del mateix títol. Produïda per l'Institut Ramon Muntaner i la Federació d'Ateneus de Catalunya amb el suport de la Generalitat de Catalunya.

- **“Associacionisme cultural i fons documental”**. A l'entrada de l'Arxiu Comarcal de l'Alta Ribagorça (C/ del Pont, 9).

Exposició de cinc plafons produïda per al Congrés Internacional d'Arxivística de Barcelona que posa de relleu i de forma polièdrica la relació de les entitats culturals amb els fons documentals. Institut Ramon Muntaner.

- **Exposició proposada des de l'Arxiu Comarcal de l'Alta Ribagorça (pendent de concretar) (C/ del Pont, 9).**

- **“Llum a l'ànima. Palmira Jaquetti, 1895-1963”**. A la Confraria (Av. Victoriano Muñoz, 22).

Produïda per la Direcció General de Cultura Popular i Associacionisme Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, l'exposició commemora els 125 anys del naixement de Palmira Jaquetti (Poble-sec de Barcelona, 21 de setembre de 1895 – Els Monjos, 8 de maig de 1963). L'objectiu és reconèixer i divulgar el treball de tota la vida de Palmira Jaquetti presentant una actitud positiva i una voluntat de superació constant, un voler donar sentit a la vida a través, sobretot, de l'espiritualitat i de l'art. Al llarg de la seva vida va estar vinculada a importants institucions culturals del país, com l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular per a la Dona i l'Ateneu Barcelonès. Va produir una obra extensa que abasta camps com la poesia, la traducció, la música, la pedagogia i el folklore, i va ser una de les col·laboradores més prolífiques de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya.

- **“El Parc i tu”**. A la Biblioteca Pública Municipal (C/ del Pont, 7).

L'exposició itinerant “El Parc i tu” va ser produïda pel mateix Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici, en el marc dels actes de commemoració del 60è aniversari de la declaració del parc (1955–2015).

Va ser concebuda com una mostra itinerant, pensada per apropar el parc, la seva biodiversitat i la seva història a la ciutadania, especialment als municipis de l'entorn pirinenc.

- **“Caràcter llegendari”**. Al carrer Major.

És una exposició fotogràfica i literària que posa en valor el patrimoni mític i llegendari de la Ribagorça i, especialment, del municipi del Pont de Suert. Té com a objectiu preservar, difondre i reinterpretar les llegendes i mites que han circulat oralment durant generacions.

- **“Col·lecció d'Art Sacre de la Ribagorça”**. A l'Església Vella (Plaça Mossèn Joan Mora, s/n).

Espai museïtzat que acull una col·lecció d'art sacre de la Ribagorça formada per retaules barrocs dels segles XVII i XVIII, escultures i imatges, obres d'orfebreria i pintura procedents de diversos pobles de la Ribagorça i del monestir de Lavaix i elements arquitectònics del monestir de Santa Maria de Lavaix.

PRESENTACIONS

Divendres 8 de maig durant el matí

Lloc: Biblioteca Pública Municipal (C/ del Pont, 7) i **espai de la carpa** (jardins de la Biblioteca)

Recercat Jove

- «Aprendre»

Programa proposat amb l'objectiu de compartir accions que apropin el món de la cultura i la recerca local a l'àmbit educatiu formal. L'activitat es realitzarà de manera coordinada amb l'IES El Pont de Suert.

Inclourà diferents activitats.

Divendres 8 de maig de 17.00 a 20.30 hores

Lloc: Confraria (Av. Victoriano Muñoz, 22)

17.00 – 17.45 hores. Visita guiada a l'exposició “Llum a l'ànima. Palmira Jaquetti, 1895-1963” a càrrec de la seva comissària, l'antropòloga **Carme Oriol**.

Lloc: Biblioteca Pública Municipal

18.00 – 18.30 hores. Presentació de l'audiovisual: “DO Plecs. Història amb denominació d'origen”, audiovisual produït el febrer de 2026 amb motiu dels 40 anys de trajectòria i 200 números de la publicació.

18.30 – 20.30 hores. Mosaic Recercat: mostra d'audiovisuals **“Habitats i entorn”**.

La mostra d'enguany se centra en dos treballs documentals sobre hàbitats tradicionals propis d'indrets molt diferenciats del territori. Es tracta de resultats de recerques que han treballat prèviament les construccions tradicionals des de la perspectiva de medi on s'ubiquen, sigui pels materials, sigui per les tècniques constructives o els usos que se'ls ha donat tradicionalment.

Les entitats responsables d'aquestes produccions audiovisuals ens explicaran com en el seu treball s'han entrellaçat la vessant material i immaterial d'aquesta arquitectura vernacle, que no s'explica sense l'entorn on es troba.

1. Documental: **“Barraques 2100. Passat, present i futur”** (40’) a càrrec de **Josep Juan**, de l’Associació Sediments (Delta de l’Ebre).
2. Documental: **“La vida a les Bordes”** (11’), a càrrec de **María Carmen Badia**, de l’Associació Som Castanesa (Ribagorça).

Modera: **Roger Costa**, antropòleg.

ACTIVITAT COMPLEMENTÀRIA

Divendres 8 de maig a les 22.00 hores

Lloc: Biblioteca Pública Municipal (C/ del Pont, 7)

22.00 hores. “L’aventura del primer català escrit”. Conversa amb Jesús Alturo (Pont de Suert, 1954). **Una vida al servei de la ciència del text.**

A càrrec de l’escriptor **Jordi Llavina**.

La trajectòria professional del pontarrí Jesús Alturo ha estat la d’un investigador i professor dedicat a la ciència del text i altres disciplines afins. Com a expert en els documents més antics escrits en català (i també en llatí) i a partir de les seves darreres recerques (en especial el llibre *Lletres que parlen. Viatge als orígens del català* (2023), publicat amb Tània Alaix) ens acostarà, en conversa amb Jordi Llavina, als replecs del català escrit en les seves primeres manifestacions i protagonistes.

PRESENTACIONS

Dissabte 9 de maig de 10.00 a 13.30 hores

Lloc: Biblioteca Pública Municipal (C/ del Pont, 7)

10.00 – 11.30 hores. Patrimoni a debat: reflexions des de la societat civil

“Patrimoni local: el paper de la comunitat en la preservació del patrimoni material i immaterial”

El patrimoni local adquireix el seu veritable sentit en la intersecció entre allò material i allò immaterial, dues dimensions que es complementen i es reforcen mútuament. En aquest procés de

construcció, transmissió i valorització del patrimoni, la comunitat que el genera i el manté hi té un paper essencial: és ella qui dota de significat els béns materials, qui manté vives les pràctiques, els relats i els valors immaterials, i qui impulsa la seva documentació perquè aquesta memòria compartida pugui perdurar.

Totes dues vessants del patrimoni són, en major o menor mesura, fràgils. Tanmateix, l'immaterial sovint presenta més dificultats per garantir-ne la continuïtat: depèn de la transmissió entre generacions, de l'ús social, de la capacitat de la comunitat per reinterpretar-lo i mantenir-lo viu. Què és, doncs, allò més urgent per assegurar-ne el futur? La seva vinculació amb els béns materials que li donen suport? La fidelitat i implicació activa de la comunitat que el practica? O la preservació dels valors compartits que li confereixen identitat i sentit? Són qüestions obertes que posen de manifest la complexitat d'aquesta dimensió patrimonial.

Alhora, el patrimoni material també arrossega fragilitats pròpies: la degradació física, la manca de recursos per al seu manteniment, o les tensions que poden sorgir entre les diverses mirades i expectatives que la comunitat projecta sobre aquests elements. En la recerca local, aquest mosaic de percepcions sovint fa emergir contradiccions i matisos que reflecteixen la riquesa —però també els desafiaments— de la gestió patrimonial en pobles i ciutats.

Aquesta taula vol abordar precisament aquesta interdependència entre el material i l'immaterial en la identificació, la transmissió i la salvaguarda del patrimoni local, i reflexionar sobre els reptes, les fragilitats i les oportunitats que en deriven. Entendre com es relacionen aquestes dues dimensions, i quin paper hi juga la comunitat, és clau per garantir la vitalitat del patrimoni en el present i la seva continuïtat en el futur.

Participen:

- **Lluís Bellas**, de L'Espitllera. Fòrum d'Estudis Segarrencs.
- **Marta Rallo**, del Centre d'Estudis Mascançà.
- **Miquel Àngel Marquès**, del Centre d'Estudis Locals d'Alaior.
- **Sílvia Alemany**, directora del Museu d'Història de Sant Feliu de Guíxols, Espai del Metge i de la Salut Rural.

Modera: **Jordi Abella**, director de l'Ecomuseu de les Valls d'Àneu.

Amb la relatoria gràfica de la il·lustradora **Clara-Tanit Arqué**.

11.30 – 12.30 hores. Presentació del projecte “Històries del Pirineu”, a càrrec dels Arxius Comarcals de l'Alt Pirineu i Aran.

Aquest projecte impulsa la producció de 6 vídeos documentals breus dedicats als arxius comarcals de l'Alt Pirineu i Aran: Alta Ribagorça, Alt Urgell, Aran, Cerdanya, Pallars Jussà i Pallars Sobirà. L'objectiu és donar a conèixer les històries de muntanya que configuren la nostra identitat col·lectiva, a través d'un relat audiovisual construït a partir dels documents conservats en aquests arxius. El vídeo permetrà apropar-nos a la memòria viva del territori, connectant passat i present d'una manera clara, emotiva i inspiradora.

La proposta combina documentació original amb imatges i recursos audiovisuals propis, mostrant les característiques singulars dels arxius de l'Alt Pirineu i Aran i reforçant la seva projecció pública. Aquest projecte posa en valor el patrimoni cultural mitjançant la difusió d'imatges i relats extrets dels fons documentals en tots els seus formats: fotogràfics, filmics, audiovisuals, orals, textuals, cartells i altres suports. D'aquesta manera, transformem la documentació en experiència, el record en relat i el patrimoni en una oportunitat de connexió i reconeixement.

Amb aquesta iniciativa, activem la memòria del territori, reforcem el sentiment de pertinença i projectem la riquesa cultural de l'Alt Pirineu i Aran cap al futur.

Activitat conduïda pel periodista **Artur Peguera**.

Lloc: Casa Cotori – Oficina de Turisme (Av. Victoriano Muñoz, 22)

12.45 – 13.15 hores. Inauguració de l'exposició “L'Espoli General. La requisita franquista del patrimoni del món associatiu dels territoris de parla catalana”.

LLIURAMENT DELS PREMIS RECERCAT

Dissabte 9 de maig de 13.30 a 15.00 hores

Lloc: Cinema Ribagorçana (C/ Sant Sebastià, 16)

13.30 hores. Acte de lliurament dels Premis Recercat 2026.

DINAR ANUAL DE LA RECERCA LOCAL

Dissabte 9 de maig de 15.00 a 17.00 hores

Lloc: Espai de la Confraria (Av. Victoriano Muñoz, 22)

15.00 hores. Dinar conjunt a l'espai de la Confraria.

PRESENTACIONS

Dissabte 9 de maig de 17.15 a 19.15 hores

Lloc: Biblioteca Pública Municipal (C/ del Pont, 7)

17.15 – 19.15 hores. Mosaic Recercat: presentació de projectes

Bloc 1: Transmissió de patrimoni:

- **Presentació del projecte ROMTOUR**, a càrrec de **Montserrat Corberó**.
- **Presentació de les capsules audiovisuals dels museus del Pirineu i l'Aran en el marc de la Xarxa de Museus del Pirineu**, a càrrec de **Jordi Abella**.

Bloc 2: Memòria històrica a través de les imatges i dels objectes:

- **Projecte de recerca i recuperació de peces de la vestimenta dels pastors en pell d'ovella. Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici**, a càrrec de **Maria Pou**, tècnica de la Unitat d'Ús Públic del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici.
- **Catalogació, digitalització i mostres expositives del fons fotogràfic Santesmases-Rabadà**, a càrrec de **Josep Santesmases**, del Centre d'Estudis del Gaià.
- **Projecte “Memòries de combat”**, a càrrec de **Laia Masnou**, del Patronat d'Estudis Osonencs.

Bloc 3: L'aprofitament de l'aigua:

- **La força de l'aigua, Un projecte de turisme cultural i cooperació territorial**, a càrrec de **Arcadi Castelló**, de l'Associació Pirineus WATT.
- **Estudi de recerca sobre el regadiu històric de Manresa**, a càrrec de **Gonçal Portabella**, del Centre d'Estudis del Bages.

Conductora de l'activitat: **Núria Sauch**, tècnica de l'Institut Ramon Muntaner.

En l'espai de les presentacions hi haurà un mural per cada sessió perquè les persones participants puguin deixar-hi les seves aportacions.

ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

Dissabte 9 de maig de 17.30 a 21.00 hores

Lloc: Jardins de la Biblioteca

17.15 – 19.15 hores. RECERXIC - Espai Fundació la Roda

“Fes-te gran”, activitat familiar, a càrrec de la companyia Quiràlia

JOCS GEGANTS - Muntatge de jocs de carrer format per més d'una quinzena de jocs de fusta de mida dimensionada. Una col·lecció de jocs de caire familiar on hi trobarem jocs d'habilitat, estratègia, equilibri, punteria, cooperació, enginy... El fet de ser jocs gegants suposa un gran atractiu i desperten un gran interès, no només pels més petits, sinó també, pels més grans. Una proposta lúdica i educativa, on petits i grans podran jugar i aprendre potenciant la creativitat i la imaginació.

Lloc: Cinema Ribagorçana (C/ Sant Sebastià, 16)

19.30 hores. Espectacle “Dones de flors i herbes”, de la companyia la Fanga Escènica.

És un homenatge a les dones que en un moment donat van haver d'omplir les llaunes i els farcells i posar-se a caminar: va de quedar-se o marxar, de transgredir o seguir la norma; de parlar o callar; de guarir o matar.

Diumenge 10 de maig durant el matí

10.30 hores. Es proposen diferents opcions de visita:

A. Visita a casa Jaumot

- **10.30 hores. Primera sessió (grup de 10 persones)**
- **12.00 hores. Segona sessió (grup de 10 de persones)**

B. Visita al centre històric de la població (grup de 25 persones)

C. Visita al Centre de Fauna del Pont de Suert (pendent de concretar horari i nombre de visitants)

ORGANITZEN:

Institut Ramon Muntaner

Centre d'Estudis Ribagorçans

Ajuntament de Pont de Suert

Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana

Federació d'Ateneus de Catalunya

Generalitat de Catalunya

HI COL·LABOREN:

Amics d'Alaó

Amics de Vilaller

Associació Cultural d'Areny

Associació Cultural de la Terreta

Associació Cultural la Remeiera

Associació Cultural Lavaix

Som Castanesa. Cultura i Natura

Aula d'Extensió Universitària de la Ribagorça

Arxiu Comarcal de l'Alta Ribagorça

Biblioteca Pública Municipal del Pont de Suert

Consell Comarcal de l'Alta Ribagorça

Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici

AMB EL SUPORT DE:

Fundació Irla